

RAADSVOORSTEL

DATUM 18 november 2024

DOCUMENTNUMMER 24.0001613

PROCESNUMMER ZK24002409

PORTEFEUILLEHOUDER

PROGRAMMA BELEIDSVELD

Programma I: Dienstverlening & Bestuur

Algemeen bestuur

ONDERWERP

RV Kaderstellend besluit kleinschalige asielopvang gemeente Koggenland

AANLEIDING

Sinds 1 februari 2024 is de Spreidingswet van kracht. Met de Spreidingswet worden alle gemeenten verplicht om opvangplekken voor asielzoekers te realiseren. Het doel van de wet is om de opvang van asielzoekers beter en eerlijker over de gemeenten in Nederland te verdelen. Voor Koggenland gaat het om 149 opvangplekken voor asielzoekers, waaronder 13 alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers).

Dit voorstel is een vervolg op het raadsvoorstel 'RV Principebesluit voorkeurslocatie asielopvang gemeente Koggenland' van 21 oktober 2024, met welk voorstel - het voorlopig aanwijzen van locatie A7 als voorkeurslocatie - de meerderheid van uw raad niet kon instemmen. In het onderhavige voorstel wordt uw raad verzocht om in te stemmen met een kaderstellend besluit ter zake het (nader) onderzoeken van kleinschalige opvangmogelijkheden voor asielzoekers in Koggenland. Ook wordt uw raad op basis van het voorliggende besluit verzocht om het college eerst locatie Braken (Obdam) uit bijgevoegde shortlijst nader te laten onderzoeken op geschiktheid, haalbaarheid en draagvlak. Op dit raadsvoorstel en -besluit (incl. bijlagen) heeft het college geheimhouding opgelegd, en wel tot de datum dat het college een principebesluit voor een nieuwe voorkeurslocatie heeft genomen.

KADER

✓ *Spreidingswet (Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen)*

Voor Koggenland bestaat de wettelijke opgave van de Spreidingswet uit 149 opvangplekken voor asielzoekers, waaronder 13 AMV'ers.

✓ *Hoofdlijnenakkoord PVV, VVD, NSC en BBB*

De regeringspartijen PVV, VVD, NSC en BBB hebben aangegeven dat zij de asielinstroom willen inperken en de Spreidingswet willen intrekken. Op dit moment is de Spreidingswet echter van kracht en hebben gemeenten zich te houden aan deze bestaande wet- en regelgeving en taakstellingen vanuit de Rijksoverheid. Zolang de problemen op het gebied van asielopvang voortduren, wordt hiervoor een beroep gedaan op gemeenten. Het advies is dan ook om in ieder geval door te gaan met de voorbereidingen van de realisatie van asielopvang. Vóór de start van de uitvoering kan het college aan de hand van de actuele ontwikkelingen inschatten of de uitvoering van start kan of niet. Op het moment dat de Spreidingswet wordt ingetrokken, wordt met uw raad besproken wat dit betekent en of uw raad hierin andere keuzes moet of wil maken.

✓ *Raadsbesluiten van 8 april 2024 en 21 oktober 2024*

In genoemde besluiten heeft uw raad onder meer besloten dat:

- De gemeente Koggenland het uitgangspunt hanteert dat zij minimaal aan de wettelijke opgave uit de Spreidingswet voldoet (unaniem besluit).
- Uw Koggenland niet kan instemmen met de aanwijzing van locatie A7 als voorlopige voorkeurslocatie voor de opvang van asielzoekers in Koggenland (meerderheidsbesluit).

WIJ STELLEN VOOR

1. De raad stelt de navolgende kaders vast ten behoeve van de uitvoering van de Spreidingswet:
 - a. Het college van burgemeester en wethouders onderzoekt de mogelijkheden voor de realisatie van een kleinschalige opvangvoorziening voor asielzoekers op één locatie in de gemeente Koggenland;

- b. De omvang van de onder besluitpunt 1a bedoelde kleinschalige opvangvoorziening is minimaal de wettelijke opgave van de gemeente Koggenland ter zake de opvang van asielzoekers; en
 - c. Bij de onder besluitpunt 1a genoemde onderzoeksmogelijkheden gaat het college uit van bijgevoegde shortlijst, waarbij locatie Braken (Obdam) als eerste locatie voor nader onderzoek wordt aangewezen.
2. Aan het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven om - op basis van de onder besluitpunt 1 genoemde kaders - locatie Braken (Obdam) voor een kleinschalige opvangvoorziening eerst nader te onderzoeken op geschiktheid, haalbaarheid en draagvlak.
3. Indien locatie Braken (Obdam) niet geschikt of haalbaar blijkt, aan het college van burgemeester en wethouders opdracht te geven om - op basis van de onder besluitpunt 1 genoemde kaders - locatie CNO (Avenhorn) voor een kleinschalige opvangvoorziening nader te onderzoeken op geschiktheid, haalbaarheid en draagvlak.
4. Op dit raadsvoorstel en -besluit met bijbehorende bijlagen heeft het college van burgemeester en wethouders geheimhouding opgelegd op grond van de Gemeentewet, tot de datum dat het college van burgemeester en wethouders een principebesluit voor een beoogde voorkeurslocatie voor asielopvang heeft genomen.

BEOOGD RESULTAAT Het doel van de Spreidingswet is om te zorgen voor voldoende duurzame opvangplekken voor asielzoekers en deze beter en eerlijker over de gemeenten in Nederland te verdelen.

ONDERBOUWING Ter toelichting op de genoemde besluitpunten is het navolgende van belang.

Landelijke opgave opvang asielzoekers

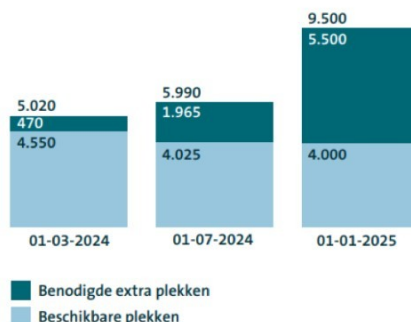
De afgelopen jaren is het systeem van asielopvang in Nederland verstopt geraakt. Het lukt niet om genoeg opvangplaatsen te realiseren voor asielzoekers die daar recht op hebben. Dit komt door verschillende factoren:

- ✓ nieuwe asielaanvragen. De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) heeft te maken met achterstanden voor het behandelen van asielaanvragen. Hierdoor duurt het langer voordat mensen te horen krijgen of zij moeten vertrekken of in Nederland mogen blijven (en of er gezinsleden mogen nareizen).
- ✓ de stijging van het aantal statushouders in AZC's. Statushouders stromen niet snel genoeg uit naar een woning in de gemeente, waardoor zij in de AZC's blijven zitten.

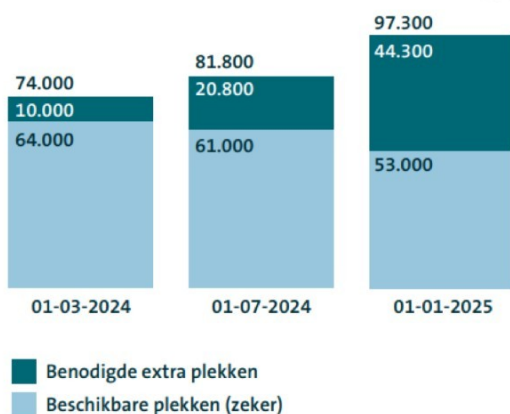
Hieronder is inzichtelijk gemaakt hoeveel extra opvangplekken tot en met 2025 nodig zijn:

Benodigde extra opvangplekken

Te verwerven nieuwe opvangplekken amv

Benodigde extra opvangplekken amv (afgerond op tientallen).

Te verwerven nieuwe opvangplekken (afgerond op honderdtallen).

Bron: Factsheet capaciteitsopgave COA 2024-I: vooruitblik op de bezetting en benodigde capaciteit voor de opvang en begeleiding van asielzoekers (april 2024).

Opgave Koggenland

Het Rijk heeft in een landelijke capaciteitsraming vastgesteld hoeveel opvangplekken de komende twee jaar nodig zijn. Dit aantal plekken is over de gemeenten verdeeld op basis van het inwoneraantal en de sociaaleconomische score van de gemeente. Op basis van de Spreidingswet is de gemeente Koggenland verplicht om uiterlijk per 1 juli 2025 asielopvang voor 149 asielzoekers te realiseren, waarvan 13 AMV'ers. In 2024 is de zoektocht naar mogelijke opvanglocaties in Koggenland gestart.

In dit advies wordt uw raad gevraagd om een kaderstellend besluit te nemen ter zake het navolgende:

- ✓ Het college onderzoekt de mogelijkheden voor de realisatie van een kleinschalige opvangvoorziening voor asielzoekers op één locatie in de gemeente Koggenland;
- ✓ De omvang van de onder besluitpunt 1a bedoelde kleinschalige opvangvoorziening is minimaal de wettelijke opgave van de gemeente Koggenland ter zake de opvang van asielzoekers; en
- ✓ Bij de onder besluitpunt 1a genoemde onderzoeksmogelijkheden hanteert het college de bijgevoegde shortlijst als uitgangspunt, waarbij locatie Braken (Obdam) als eerste locatie voor nader onderzoek wordt aangewezen.

Tijdens de raadsvergadering van 21 oktober 2024 heeft de meerderheid van uw raad zich uitgesproken tegen de door het college aangewezen voorlopige voorkeurslocatie (locatie A7) voor het - samen met de gemeente Hoorn - realiseren van een opvangvoorziening voor asielzoekers in Koggenland. Hierbij heeft de meerderheid van uw raad kenbaar gemaakt meer te voelen voor een kleinschalige opvangvoorziening in Koggenland, ter realisatie van de eigen wettelijke opgave. Om aan dit verzoek van uw raad tegemoet te komen, wordt uw raad verzocht een nieuw, kaderstellend asielbesluit te nemen, uitgaande van:

1. Eén locatie in Koggenland

Het COA heeft in haar brief van 7 oktober 2024 (**Bijlage 1**) toegelicht waarom de realisatie van meerdere kleinere opvanglocaties (2 x 75 of 3 x 50) in Koggenland lastig tot niet realiseerbaar is. Daarom wordt uw raad verzocht om het college te laten onderzoeken op welke enkele locatie in Koggenland een kleinschalige opvangvoorziening gerealiseerd kan worden.

2. Een locatieomvang ter voldoening aan minimaal de wettelijke opgave voor asielzoekers

3. Aan de hand van bijgevoegde shortlijst (Bijlage 2), waarbij locatie Braken (Obdam) als eerste locatie voor nader onderzoek wordt aangewezen

In mei 2024 is met uw raad de ambtelijke locatieverkenning voor asiellootaties in Koggenland gedeeld. Uit deze ambtelijke locatieverkenning zijn initieel vier meest geschikt geachte locaties voor de opvang van asielzoekers in Koggenland naar voren gekomen. Voor twee van deze locaties (locatie A7 en locatie Lijstbeth Thijsweg) geldt dat zij, mede gezien hun omvang en (meer afgelegen) locatie aan de rand van Koggenland, niet of minder geschikt zijn voor de realisatie van een kleinschalige opvangvoorziening. Om die reden zijn deze twee locaties niet opgenomen in de shortlijst bij dit raadsvoorstel.

In het belang van de voortgang van het voorliggende asioldossier, verzoekt het college uw raad om zich in dit stadium ook uit te spreken over een tweetal locaties in Koggenland die uw raad thans geschikt en haalbaar acht voor het uitvoeren van een nader haalbaarheidsonderzoek, alsook over de rangorde van deze locaties. In dit kader stelt het college uw raad voor om locatie Braken (Obdam) als eerste locatie voor nader onderzoek aan te wijzen. Deze locatie biedt onder meer:

- ✓ voldoende ruimte en flexibiliteit voor het realiseren van een kleinschalige opvang van asielzoekers in Koggenland;
- ✓ de grond(en) is/zijn naar verwachting per direct beschikbaar;
- ✓ op loop-/fietsafstand bevindt zich het centrum van de grootste dorpskern van Koggenland. Ook zijn er (uitvals)mogelijkheden richting Heerhugowaard;
- ✓ de locatie bevindt zich in de nabijheid van een AZC-moederlocatie in Heerhugowaard;
- ✓ eventuele ontwikkelingsmogelijkheden/koppelkansen in de toekomst.

Als locatie Braken (Obdam) niet geschikt of haalbaar blijkt, stelt het college voor om dan locatie Avenhorn (CNO) nader te onderzoeken op geschiktheid, haalbaarheid en draagvlak. Voor wat betreft het proces wordt verwezen naar onderstaande tekst onder 'Proces en planning nadere zoektocht opvanglocatie'.

AMV'ers

De wettelijke opgave voor AMV'ers (13) maakt onderdeel uit van de totale Koggenlandse opgave van 149. Voor de AMV'ers dient een separate voorziening gerealiseerd te worden. Het COA heeft laten weten dat zij vanaf 50 AMV'ers de volledige opvang en begeleiding van deze minderjarige asielzoekers kan organiseren en betalen. Voor de AMV'ers dient Koggenland aldus ofwel een eigen voorziening te realiseren voor minimaal 50 AMV'ers, ofwel in samenwerking met andere gemeenten tot een dergelijke voorziening voor AMV'ers te komen. Uw raad wordt op een later moment verzocht zich hierover uit te spreken.

Proces en planning nadere zoektocht opvanglocatie

Uitgaande van de door het college voorgestelde onderzoeksvolgorde ter zake de shortlijst, ziet het proces en de planning er als volgt uit:

Proces:

- ✓ Het nadere onderzoek behelst een (verdere) verkenning (*):
 - ✓ van de ruimtelijke, maatschappelijke en (overige) juridische kwaliteiten en aandachtspunten van de locatie; en
 - ✓ van de locatie met betrokken partijen, waaronder in ieder geval begrepen de eigenaar van de grond(en), het COA en de provincie.

Planning:

- ✓ Besloten raadsvergadering voor kaderstellend besluit: begin december 2024. Nader onderzoek en inloophmoment voor inwoners en ondernemers: tussen moment 1 en 3, dus tussen december 2024-januari 2025.
- ✓ Openbare raadsvergadering wensen en bedenkingen voorlopige voorkeurslocatie: begin januari 2025.

KANTTEKENINGEN Zie hierboven.

FINANCIËN Dit voorstel heeft in deze fase nog geen directe financiële gevolgen voor het begrotingsresultaat, behoudens ambtelijke inzet voor dit project dat thans wordt gedekt uit bestaande budgetten. Op het moment dat het asioldossier wel gevolgen zal gaan hebben voor het begrotingsresultaat, ontvangt uw raad een separaat voorstel hiervoor.

De kosten voor planvorming, realisatie en beheer zijn voor het COA. Gemeenten met een asielopvang hebben recht op verschillende financiële vergoedingen. De uitkering van die vergoedingen loopt via het COA. Dit gaat dan om vergoedingen voor capaciteitsplaatsen, wooneenheden, (vrijwilligers)werkgroepen, voorlichtingskosten en huisvestingsbudget basisonderwijs. Daarnaast kunnen gemeenten via de Spreidingswet een bonus ontvangen tussen de € 1.000,- en € 4.000,- per plek, als zij:

1. bovenop de taakstelling meer opvangplekken beschikbaar stellen;
2. bijzondere opvangplekken beschikbaar stellen (bijvoorbeeld voor AMV'ers);
3. voor elke plek die zij beschikbaar stellen boven de drempelwaarde van 75% van de provinciale opvangopgave.

Of en zo ja, in welke omvang, Koggenland op genoemde vergoeding(en) aanspraak kan maken, is in dit stadium nog niet bekend.

DUURZAAMHEID Duurzaamheid maakt onderdeel uit van de realisatie van de asielopvanglocatie.

ALTERNATIEVE MOGELIJKHEDEN Indien uw raad één of twee locaties uit de nader te onderzoeken shortlijst van het college wenst te wijzigen, verzoekt het college uw raad om dit - mede gelet op het belang van de voortgang van het dossier - tijdens de besloten raadsvergadering concreet kenbaar te maken. Een alternatieve mogelijkheid is dat één of meerdere andere locaties uit de groslijst nader worden onderzocht door het college. Het college gaat - mede onder verwijzing naar bijlage 2 - thans echter, gezien de eerder uitgevoerde en zorgvuldig afgewogen locatieverkenning, uit van de genoemde twee locaties uit de shortlijst.

PACT VAN WESTFRIESLAND N.v.t.

COMMUNICATIE Koggenland heeft als gemeente de wettelijke taak om opvangplekken voor asielzoekers mogelijk te maken. Op basis hiervan is objectief in beeld gebracht welke locaties mogelijk geschikt zijn. In een eerder stadium zijn de eigenaren van de percelen die genoemd zijn in de eerste versie van de shortlijst op de hoogte gesteld hiervan. Voor dit voorstel is het maatschappelijk draagvlak verder nog niet getoetst en heeft er ook nog geen participatie met de omgeving plaatsgevonden. Dit maakt uiteraard wel een cruciaal onderdeel uit van de vervolgproces in deze. Zie hierboven onder ' Proces en planning nadere zoektocht opvanglocatie '.

Op de website van Koggenland is een speciale webpagina ingericht over asielopvang, met alle informatie en veel gestelde vragen en antwoorden. Ook is er een apart mailadres (asielopvang@koggenland.nl) beschikbaar voor vragen. Onze inwoners en ondernemers houden wij via de gebruikelijke communicatiekanalen (website en Koggennieuws) op de hoogte van het verloop van het proces en de uitkomsten.

Na de aanwijzing van een voorlopige voorkeurslocatie vinden één (of meerdere) informatiebijeenkomst(en) voor inwoners en ondernemers plaats. Dit alles in nauwe samenwerking met het COA. Om de relatie te bevorderen met de bewoners van de opvanglocatie, de omwonenden en omliggende bedrijven is daarnaast het advies om een klankbordgroep op te richten. In deze groep kan worden gesproken over de realisatie, integratie, participatie, maar bijvoorbeeld ook het voorkomen en bestrijden van overlast in de omgeving van de opvanglocatie.

VERVOLG Voor 1 november 2024 heeft de commissaris van de Koning van de provincie Noord-Holland een provinciaal plan aangeleverd voor de asielopvang in Noord-Holland bij de minister voor Asiel en Migratie. Eind 2024 volgt er een aanwijzingsbesluit. Uiterlijk 30 juni 2025 moeten de opvanglocaties in Nederland op basis van de Spreidingswet gerealiseerd en operationeel zijn.

BIJLAGEN 1. Brief van 7 oktober 2024 van het COA
2. Shortlijst

Datum college: 19 november 2024

Burgemeester en wethouders van Koggenland.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen